

ИЛЮСТРАЦИЯ ИЗНИДЕНЪ

Негово Величество Борисъ III, Царь на българитѣ

Любомиръ Бобевски

СВОБОДНА МАКЕДОНИЯ

БЪЛГАРИО, ЛИКУВАЙ, ЧЕ ЗЛАТНИЯ ТИ БЛЪНЪ —
 МЕЧТА НАРОДНА, СВЯТА, Е ВЕЧЕ ВЪПЛОТЕНЪ,
 И СЪ ДУХЪ Е ЛЪЧЕЗАРЕНЪ ТОЙ ВЪ КРЕПКАТА ТИ ГРЪДЪ,
 ПОЕЛЪ СЪ ПОБЕДНИ ХИМНИ ВЪЗТОРЖНО СВЪТЪЛЪ ПЪТЪ

НА КАИНА И ЮДА ПРОКОБНИЯ ИМЪ ПЛАНЪ
 И ЯДСКИЯ ИМЪ УСТРЕМЪ — НА ГОРДИЯ БАЛКАНЪ
 ДА БЪДАТЪ ГОСПОДАРИ, ВЪ ЕДИНЪ ПРОПАДНА МИГЪ,
 ЧРЕЗЪ МОЩНАТА ДЪСНИЦА НА ХИТЛЕРА ВЕЛИКЪ!

ОТЪ СОЛУНЪ ТА ДО ПРЕСПА, ОТЪ ВАРДАРЪ ТА ДО ДРИНЪ
 ОТЪ СКОПИЕ СТАРИННО ДО ОХРИДЪ ТИХЪ И СИНЪ,
 ОТЪ ШИПЪ И ПРИЛЕПЪ ГРАДА ДО ВЪЧНО БУДНИЙ ШАРЪ.
 СЕ СЛАВАТА РАЗНАСЯ НА БЪЛГАРСКИЯ ЦАРЪ!

НА КЛИМЕНТА, О ЗЕМЛЮ — ДО ВЧЕРА ЧЕРЕНЪ РОБЪ
 ЗЕМЯ НА МЪЖЕНИЦИ, ИЗРИТА СЪ ГРОБЪ ДО ГРОБЪ,
 ЗЕМЯ НА САМУИЛА СЪСЪ ПОДВИЗИ — ГРАНИТЪ,
 УДАРИ И ЗА ТЕБЕ ВЪЗКРЕСЕНЪ ЧАСЪ ЧЕСТИТЪ!

ОКОВИ И ЗАТВОРИ, БЪСИЛА, МЪСТЪ И ГНЕТЪ
 СЪЖ СРИНАТИ ИЗДЪНО И РОДНИЯ ЗАВЕТЪ
 ПОСТИГНАТЪ Е ИЗЦЪЛО, ОМИТЪ Е И ОТЪ СРАМЪ,
 И ОТЪ ПОЗОРЪ СЪ КРЪВЪ ВРАЖА НАРОДНИЯ НИ ХРАМЪ.

ЗЕМЯ СВЕЩЕНА, МИЛА, О СВИДЕНЪ БАЩИНЪ КРАЙ,
 ЩО ОТЪ ВРАЗИ БЪ СВЪРНАТЪ НА АДЪ ОТЪ ЗЕМЕНЪ РАЙ
 СЛЕДЪ ТОЛКОЗЪ ПЪТЪ ИЗМИНАТЪ, НАМЪРИ СВОЯ БРОДЪ
 КЪМЪ СВОБОДАТА СЛАДКА И ЗЛАТНИЯ ВЪЗХОДЪ!

Декларацията

Съвременната война, която 2 години вече друга свѣта по всичкитѣ му направления, за разлика отъ воденитѣ досега войни изнесе новитѣ принципи, за които се борятъ странитѣ отъ остана — да се създаде новъ строй въ свѣта . . . да се обединятъ народитѣ въ свои етнически държави, за да могатъ да се отдадатъ на своето мирно развитие . . . По всичко пролича — III фаза на войната приближава югоизтока на Европа. И раздвижи се българската съвестъ. Възникнаха надежди за настѣпващото разрешение на голѣмил български въпросъ. По кой пѣтъ да се трѣгне! Какво да се предприеме, за да не се пропусне тоя пѣтъ случая — загрижи се българското общество. Занизаха се вземъвозможи мнения, повечето отъ които не държаха смѣтка за даннигѣ, които ни дава историята — за настроенията на маситѣ въ тази страна, за тѣхнитѣ въковни аспирации, написани съ крѣвта на десетки български поколения.

Мнозина бѣха изпуснали изъ предвидъ кой създаде Св. Кирилъ и Методий и ролята, която чрезъ тѣхното вдѣхновение изигра българинътъ всрѣдъ славянството. Мнозина не бѣха си спомнили за българскитѣ просвѣтителѣ Св. Климентъ и Св. Наумъ, нито за Царя Самуила, жертвата на Василия Българоубицеа и въ по-ново време за великия възродителъ на бѣлг. народъ Паисия и на неговитѣ първи последователи — Йоакимъ Кърчовски, Кирилъ Пейчиновичъ, Архимандридъ Теодосий Синаитски — създателя на I-ва бѣлг. печатница — за Райко Жинзифовъ, Конст. Йорд. Джинотъ, братя Миладинови, Неофитъ Рилски, Григоръ Пърличевъ

и плеада други тѣхни сподвижници, които велегласно бѣха заявили — бѣлгари сме и копнеемъ и се боримъ за събуждането на всебългарската съвестъ. Тоя зовъ, изнасянъ настойчиво безъ брой пѣти на всеуслишание отъ цѣлия ни народъ, се наложи на цѣлѣ свѣтъ. И занизаха се събития: истилямътъ — референдумъ произведенъ съгласно фермана за учредяване на Бѣлг. Екзархия отъ 1870 г. цѣла Макед. гласува за бѣлг. епархии; посланишката конференция въ Цариградъ отъ 1876 г., която съгласно мненията на европейски учени — историци, географи и етнографи — опредѣли точно границитѣ на българското племе, граници, при- близително покрити 2 г. по-късно при с. Стефано; възстанията отъ 1878 и 1881 г. въ Разлогъ и Охридъ като протестъ на решенията въ Берлинския конгресъ; борбата за бѣлг. училища и църкви, които покриха цѣла Македония; революционното движение съ своя епиголъ Илинденъ, изнесено съ изключение на нѣколко единични случаи изключително отъ бѣлгаритѣ въ Македония; реформитѣ — Мюрцщегскитѣ, финансово-административни — и срещата въ Реваль — които възпиреха усмирението на бунтуващитѣ се бѣлгари; борбата следъ възстанието на макед. бѣлгари противъ турци, гърци, и сърби едновременно; признанията на свѣтовната наука — нека тука изброимъ сърбитѣ: патриархъ Василий Бъркичъ (1771 год.), Иованъ Раичъ (1794), Дим. Давидовичъ (1821), етнографската карта на професоръ Дежарденъ публикувана въ Бѣлградъ (1853), Вукъ Караджичъ (1872), Стефанъ Верковичъ. — всички единодушно призна-

ватъ — славянитѣ въ Македония сжъ българи; участието на България въ Балканската война съ своето македоноодринско опълчение; 2 год. по-късно българо-германския договоръ за освобождението на всички български земи и участието на България въ общоевропейската война съ своята XI македонска дивизия; фаталния Ньои съ своята прословута конвенция за размѣна на населенията, която изхвърли изключително въ България стотици хиляди македонски българи; „вулгарофонитѣ въ северна Гърция“, върху които се налагаха кръстни страдания, за да се изкорени езика имъ; бугарската майка, която ежеминутно се разпъваше на кръстъ въ „южна Сърбия“ и т. н. и т. н. факти, които сочатъ народностния обликъ на македонския българинъ, далъ всичко за величието на българския народъ.

При сждбоноснитѣ моменти, които Българинътъ изживѣваше, при тълкуванията на общонароднитѣ ни аспирации, които се правѣха отъ всѣко мислеще същество, наложително бѣ македонската емиграция да излъзе съ едно становище, обединяваше мненията на всички българи.

Председателитѣ на македonoбългарскитѣ легални организации въ България, задължени въ качеството имъ на тѣхни представители да бдѣятъ върху всички въпроси отнасящи се до освобождението на родната ни земя — частно — и за преуспѣването на общобългарското ни отечество — въобще — въ заседанието си отъ 15. VII. 1940 г. издадоха следната декларация:

ДЕКЛАРАЦИЯ

УПРАВИТЕЛНИТѢ СЪВЕТИ НА СЪЮЗА НА МАКЕДОНСКИТѢ КУЛТУРНО-ПРОСВѢТНИ И БЛАГОТВОРИТЕЛНИ БРАТСТВА ВЪ БЪЛГАРИЯ, НА МАКЕДОНСКИЯ НАУЧЕНЪ ИНСТИТУТЪ, НА ИЛИНДЕНСКАТА ОРГАНИЗАЦИЯ, НА МАКЕДОНООДРИНСКОТО ОПЛЧЕНИЕ И НА МАКЕДОНСКИЯ ЖЕНСКИ СЪЮЗЪ, СЧИТАТЪ ЗА СВОЙ ДЪЛГЪ ДА НАПРАВЯТЪ СЛЕДНАТА ДЕКЛАРАЦИЯ:

СВОБОДНАТА ЧАСТЪ НА БЪЛГАРСКИЯ НАРОДЪ И БЪЛГАРИТѢ ОТЪ И ВЪ МАКЕДОНИЯ СЖЪ ДАЛИ БЕЗБРОЙ КЪРВАВИ ЖЕРТВИ ВЪ МНОГООБРОЙНИТѢ ВЪЗСТАНИЯ И ВЪ ВОЙНИТѢ ЗА ОСВОБОЖДЕНИЕТО НА МАКЕДОНИЯ ОТЪ ТУРСКОТО, А ВЪ ПОСЛЕДСТВИЕ ОТЪ СРЪБСКОТО И ОТЪ ГРЪЦКОТО ИГО.

ЕТО ЗАЩО ДНЕСЪ, КОГАТО СЖДБИНИТѢ И ПОЛИТИЧЕСКИТѢ ГРАНИЦИ НА НАРОДИТѢ ВЪ ЕВРОПА

ЩЕ СЕ ОПРЕДѢЛЯТЪ ЗА СТОЛѢТИЯ, НИЕ СЧИТАМЕ, ЧЕ МАКЕДОНСКИЯТЪ ВЪПРОСЪ ТРѢБВА ДА СЕ ПОСТАВИ ЗА РАЗРЕШЕНИЕ ПРЕДЪ МЪРОДАВНИТѢ ФАКТОРИ ВЪ БЪЛГАРИЯ И ВЪ ЧУЖБИНА ТАКА:

МАКЕДОНИЯ, ЦѢЛОКУПНА И НЕДѢЛИМА ВЪ НЕЙНИТѢ ГЕОГРАФСКИ ГРАНИЦИ, ДА СЕ ПРИБЕРЕ КЪМЪ МАЙКАТА ОТЕЧЕСТВО БЪЛГАРИЯ, КАТО НЕ СЕ ДОПУСТНЕ НИКАКЪВЪ ДѢЛЕЖЪ.

15 юлий 1940 год.

Председателъ на Макед. културно просв. и благотв. братства
(п) Коста Николовъ, генералъ о. з.

Председ. на македон. науч. институтъ: (п) проф. Н. Стояновъ

Председ. на илинденската организация: (п) Лазаръ Томовъ

Председ. на Съюза на македоно-одринскитѣ опълченски дружества
(п) Миланъ К. Дамяновъ

Председ. на македон. женски съюзъ: (п) Д-ръ Злата Сарафова

Тази боговдѣхновена, внушена отъ историческитѣ възжелания на македонскитѣ българи декларация, се възприе отъ цѣлокупния български народъ съ най-големо облекчение и въодушевление. Тя, простата бумага, но истински народенъ талисманъ, изигра спасителна роля за насочване къмъ единомислие на всички българи, всички до единъ еднакво любящи, еднакво предани синове на своето отечество, но, зашемедени отъ бързо настѣпващия часъ за разрешение на народнитѣ ни идеали, мислѣха, кроеха кои пѣтица би трѣбвало да се поематъ за най-правилното разрешение на народностния ни въпросъ, та бѣ се достигнало до различни тълкувания, нѣкои отъ които много противоречиви по между си, тълкувания целящи всички до едно свободата на Македония.

Тази декларация изигра възродителна роля. Тя посочи начина за най-правилното разрешение на великобългарския въпросъ всрѣдъ българитѣ.

Нека ни бжде позволено да изразимъ възхищението си отъ промисѣла възсиялъ съвеститѣ на създателитѣ ѝ. Нека тукъ изкажемъ благодарността си за цѣлата тѣхна по-нататъшна дейность, която имъ е коствувала много трудъ, много безсънни нощи.

К. Хр.